

gen de rechtspraak in zeezaken en zaken van assurantie en averij. Daardoor ging de rechtbank van koophandel pas in de loop van 1812 van start.

Eerste jaren

President Van Hoogstraten overleed al in de zomer van 1813 en het presidentschap werd voorlopig waargenomen door de vice-president mr. A. Gevers.⁴ Tijdens zijn presidentschap zag de rechtbank de Fransen in november 1813 vertrekken en werd de onafhankelijkheid van Nederland hersteld. In afwachting van eigen Nederlandse wetboeken bleef de Franse wetgeving echter gelden, al werden er wel enige wijzigingen doorgevoerd, zoals de afschaffing van de gehate guillotine voor de voltrekking van de doodstraf. De naamgeving van de bestaande rechtbanken en gerechtshoven werd naar het Nederlands getransformeerd: aan de top stond het Hooggerechtshof; daaronder de rechtbanken van eerste aanleg, de rechtbanken van koophandel en de vrederechters. Voorts werd bepaald dat alle leden van de rechterlijke macht geacht werden in hun oude functie bij de gerechten met de nieuwe naam benoemd te zijn, behoudens de enkele Franse en Zuid-Nederlandse leden – met name bij het Openbaar Ministerie – die met de terugtrekkende Fransen gevlucht waren.

Aldus constitueerde de Rotterdamse rechtbank zich op 8 december 1813 onder leiding van Gevers als rechtbank van eerste aanleg. Bij deze bijeenkomst werd ook besloten dat de rechtbank met de vrederechters en de griffiers de volgende dag de nieuwe vorst Willem I, die die dag toevalligerwijs in Rot-

terdam zou komen, geluk zou wensen. Men begaf zich daartoe in koetsen, vooraf gegaan door de zes deurwaarders met insigne, naar 's Lands Werf om daar de vorst op te wachten. In een volgende vergadering van 22 december van de rechtbank met de vrederechters en alle griffiers, weer onder leiding van Gevers, werd besloten de vorst gezamenlijk uit privé-middelen duizend gulden aan te bieden – voor die tijd na de verarming onder Napoleon een heel bedrag –, om de nog aanwezige vijanden uit het land te jagen. De vorst was zeer getroffen door dit gulle geschenk – zo zeggen de notulen van een volgende vergadering – en aanvaardde het in dank.

Gevers werd in 1814 officieel tot president benoemd maar overleed, vijftig jaar oud, in 1818. Zijn opvolger, de reeds genoemde mr. G. Costerus, was van 1819 tot 1825 president en mocht in 1822 het genoegen smaken dat de rechtbank het stadhuis kon verlaten. Het stadsbestuur had hierop al meteen in 1811 aangedrongen omdat het toenmalige stadhuis klein was en men de ruimten zelf nodig had. Er was echter niet onmiddellijk een geschikt gerechtsgebouw voorhanden, zodat de rechtbank op nieuwbouw moest wachten. Het gerechtsgebouw aan het Haagse Veer werd in 1822 opgeleverd en zou tot 1900 dienst doen. In het nieuwe pand was ook ruimte genoeg om de archieven van de vroegere rechterlijke colleges, de protocollen van de notarissen uit het verleden en de 'dubbelen' van de burgerlijke stand onder te brengen, zoals de wet voorschreef.

Het valt op dat de eerste presidenten maar kort in functie waren; ook de rechters bleven niet lang zitten. Dit hangt samen met het feit